

พิพิธภัณฑ์ศูนย์ถ่านหินลิกไนต์ศึกษา (เหมืองแม่เมาะ)
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

Mae Moh Mine Museum

บทความ : เพลง พิพิธภัณฑสถานลิกไนต์ศึกษา เหมืองแม่เมาะ

วันที่ 30 พฤษภาคม 2564

วันพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ของทุกปี เป็นวันคล้ายวันสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปกฯ พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ พระราชสมภพเมื่อวันพุธที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๖ ทรงเป็นพระราชโอรสองค์สุดท้ายในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ขึ้นเสวยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์ เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2468 และทรงสละราชสมบัติเมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2477 (นับศักราชแบบเก่า) รวมดำรงสิริราชสมบัติ 9 ปี เสด็จสวรรคต เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2484 รวมพระชนมพรรษา 47 พรรษา

พระองค์ปฏิบัติพระราชกรณียกิจที่สำคัญหลายด้าน เช่น ทรงวางรากฐานสู่ระบอบประชาธิปไตย การก่อสร้างเมือง ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างสะพานพระราม 6 และสะพานพระพุทธยอดฟ้า เพื่อเชื่อมฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรีของกรุงเทพฯ เข้าด้วยกัน อันเป็นการกระจายความเจริญออกไปจากศูนย์กลางพระนคร ด้านการปกครอง โปรดให้ตั้งสภากรรมการองคมนตรี ทรงตรากฎหมายเพื่อควบคุมการค้าขายที่เป็นสาธารณูปโภคและการเงิน ระบบเทศบาล ด้านการศาสนา การศึกษา ประเพณีและวัฒนธรรมนั้น พระองค์โปรดให้สร้างหอพระสมุด ทรงปฏิรูปการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ มีการปรับปรุงการศึกษาจนยกระดับมาตรฐานถึงปริญญาตรี ทรงตั้งราชบัณฑิตยสภา โปรดให้จัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับพิมพ์อักษรไทยสมบูรณ์ ชื่อว่า “พระไตรปิฎกสยามรัฐ” เป็นต้น

และพระราชกรณียกิจที่สำคัญยิ่งต่อ กฟผ.แม่เมาะ และประชาชนชาวไทย คือพระบรมราชโองการสงวนแหล่งถ่านหิน วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2470 ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน ไว้ใช้ในราชการเท่านั้น โดยตอนหนึ่งของพระบรมราชโองการมีใจความว่า

“ฉันเห็นว่าถึงเวลาอันสมควรที่จะดำริรวบรวมถ่านหินลิกไนต์ในพระราชอาณาจักรไว้สำหรับรัฐบาลทำเอง เพราะจะเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองต่อไปหาหน่อยไม่ เพราะฉะนั้นต่อไปให้สงวนถ่านหินลิกไนต์ที่บ้านดอน ที่แขวงเมืองกระปี่ และที่แม่เมาะ ไว้สำหรับรัฐบาลตรวจทำ ถ้ามีผู้ใดมาขอประทานบัตรหรือสิทธิใดๆ ในเขตดังกล่าวทั้งหมดนี้แล้ว จงแจ้งให้ทราบว่าเป็นที่ๆ รัฐบาลสงวนไว้ใช้ในราชการ”

เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระองค์และเป็นการน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้กำหนดวันที่ ๓๐ พฤษภาคมของทุกปีเป็น “วันพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว” อันเป็นวันรัฐพิธีโดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ

